FiCom ry |ML
27.10.2016

Liikenne- ja viestintävaliokunta
Asia: Asiantuntijakuuleminen HE 220/2016 vp

FiComin lausunto hallituksen esitykseksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta HE 220/2016 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt FiComilta lausuntoa hallituksen esitykseksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta sekä sen sääntelykehykseen liittyvistä olennaisimmista asetuksista. FiCom kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maankäyttö- ja rakennuslakia siten, että rakentamisen energiatehokkuuden olennaiset tekniset vaatimukset tulisivat uusien rakennusten osalta sisältämään vaatimuksen lähes nollaenergiarakennuksista. Rakennushankkeeseen ryhtyvän olisi jatkossa huolehdittava, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla lähes nollaenergiarakennukseksi.

FiComin keskeiset viestit

- **Toimivat tietoliikenneyhteydet ovat digitalisaation ja sähköisen viestinnän perusta.**
- **Yksi rakennuksen käyttötarkoitus on myös sähköisen viestinnän mahdollistaminen. Valtaosa tietoliikenteen käytöstä tapahtuu sisätiloissa.**
- **Energiatehokas rakentaminen ei saa muodostua esteeksi matkaviestinyhteyksien toimivuudelle.**
- **Asian yhteiskunnallisen merkittävyyden vuoksi sisätilakuuluvuus tulisi huomioida lain pykälässä ja ympäristöministeriön asetuksessa. Esityksessä oleva kirjaus ei ole riittävä.**
- **FiCom esittää lakiin kirjattavaksi säännöstä sisätilakuuluvuuden varmistamisesta.**
- **FiComin sääntelyä koskevat ehdotukset luovat rakennusteollisuudelle mahdollisuuksia tuotekehitykselle ja työllisyydelle.**

Sisätilakuuluvuus tulee taata myös jatkossa

Ilmasto- ja energiapolitiikka edellyttää myös energiatehokkaita rakennuksia. Uusista vaatimuksista huolimatta suunnittelussa ja rakentamisessa tulee myös jatkossa huomioida rakennuksen käyttötarkoitus. Nyt ja tulevaisuudessa rakennuksissa tulee huomioida toimivat tietoliikenneyhteydet, joiden yhteiskunnallinen merkitys kaikille toimijoille, niin viranomaisille, yrityksille, kolmannelle sektorille kuin kuluttajille, on tärkeä.

Valtaosa tietoliikenteen käytöstä tapahtuu sisätiloissa, joten matkaviestin- ja mobiililaajakaistaverkkoja pitää pystyä käyttämään paikasta riippumatta myös rakennusten sisällä. Matkaviestinyhteyksien sisätilakuuluvuus tulisi huomioida laissa sen varmistamiseksi, ettei EU:n energiatehokkuussääntelyn kansallinen täytäntöönpano kavenna mahdollisuuksia rakentaa rakennuksia, joissa yhteiskunnallisesta näkökulmasta tarkasteltava jatkossa yhä merkittävämpi viestintäyhteyksien sisätilakuuluvuus on kunnossa.

Langaton mobiilitiedonsiirto on kehittynyt viime vuosina tarjoamaan erittäin nopeita tietoliikenneyhteyksiä kuluttajille ja yrityskäyttöön. Tulevien viidennen sukupolven 5G-matkaviestinverkkojen tarkoitus on mahdollistaa jopa gigabitin yhteydet langattomasti. Tämä ylittää EU:n Digitaalisen agendan ja kotimaisen Laajakaista kaikille -hankkeen tavoitteet. Näiden langattomien tietoliikenneyhteyksien mahdollistamiseksi on kuitenkin varmistettava, että rakennuksen ulkovaippa ei estä radiotaajuussignaalin käyttämistä tiedonsiirtoon.

Ehdotus kirjaukseksi lakiin ja asetukseen

Esityksen yhteiskunnallisessa vaikutuksia koskevassa kohdassa 3.4 (s. 26) todetaan, että

> *”Erikseen on tunnistettu, että nykyisilläkin rakentamistavoilla ja energiatehokkuusvaatimuksilla on voinut olla merkittävä heikentävä vaikutus matkaviestinverkkojen kuuluvuuteen sisätiloissa. Rakennuksen suunnittelussa voidaan kiinnittää huomiota myös matkaviestinverkkojen kuuluvuuteen sisätiloissa. Asiaa koskevia suosituksia on annettu ohjeissa ja oppaissa”*

FiCom pitää positiivisena, että esitysluonnoksessa matkaviestinverkkojen sisätilakuuluvuuteen on kiinnitetty huomiota, mutta esitys ei huomioi riittävällä tavalla sen horisontaalisia vaikutuksia. FiCom katsoo, että suunnittelua koskeva ehdollinen maininta ja viittaus ohjeeseen ja oppaaseen ei ole riittävällä tasolla sisätilakuuluvuuden huomioimiseksi rakentamisessa, vaan asian yhteiskunnallisesta merkittävyydestä johtuen se tulisi nostaa normitasolle. Energiatehokkuuden ei tule olla sellainen tekijä, joka estää rakennuksen käyttötarkoituksen vastaisesti langattomien viestintäyhteyksien käyttämisen sisätiloissa.

Asian yhteiskunnallisesta merkityksellisyydestä johtuen, lain säännöksestä (117 g § energiatehokkuus) ja sen perusteluista tulisi ilmetä sekä uuden rakennuksen että rakennuksen korjaus- ja muutostyön yhteydessä matkaviestinyhteyksien sisätilakuuluvuuden varmistaminen. Tämä lisäys voitaisiin tehdä esimerkiksi ympäristöministeriön delegointisäännökseen (3 momenttiin), johon kirjattaisiin oma kohtansa 8)

Laki
maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa uuden rakennuksen rakentamista, rakennuksen korjaus- ja muutostyötä sekä rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta varten tarvittavia tarkempia säännöksiä:

---

7) matkaviestinyhteyksien sisätilakuuluvuuden tarkoituksenmukaisesta varmistamisesta (uusi).

Lisäksi FiCom ehdottaa, että valiokunta lausuisi sisätilakuuluvuuden huomioimisesta myös Ympäristöministeriön asetuksessa tai ottaisi muulla tavoin kantaa alla olevaan ehdotukseen.

Ympäristöministeriön asetuksen 25 §:n voisi kirjata seuraavan lisäyksen

Ympäristöministeriön asetus
uuden rakennuksen energiatehokkuudesta

---

25 §
Rakennuksen vaipan lämpöhäviö

Rakennuksen vaipan lämpöhäviö lasketaan rakennuksen vaipan sisämitoilla. Laskennassa otetaan huomioon rakenteiden ja niiden liitosten kylmäsillat. Rakennuksen vaipan yksittäisiä kylmäsiltoja ei tarvitse ottaa huomioon. *Rakennuksen vaippaan tehtyjen, sähköisen viestinnän radiotaajuisia signaaleita läpäisevien, vaipan pääasiallisesta rakenteesta poikkeavien rakenteiden aiheuttamia lämpöhäviöitä ei tarvitse ottaa huomioon, jos poikkeamien on tarkoitus mahdollistaa langattomien sähköisten viestimien toiminta rakennuksen sisällä rakennuksen käyttötarkoituksen mukaisessa käytössä koko sen elinkaaren ajan (lisäys).*

Lämpöhäviön laskennassa otetaan huomioon maaperän ja ryömintätilan vaikutus lämpöhäviöön.

Rakennusteollisuustuotteiden kehittely radiosignaaleja läpäiseväksi on vasta alkutekijöissään, joten ehdotettu lisäys tulisi mahdollistamaan innovatiivisen tuotekehityksen ja palvelutuotannon. Esimerkkeinä voidaan mainita ikkunoiden radiosignaaleja läpäisevä energiatehokas ikkunaratkaisu ja innovaatio mahdollistaa betonielementtien radiosignaalien läpäisy. Kun sääntelyesteet poistetaan, luodaan rakennusteollisuudelle uusien innovaatioiden ja työpaikkojen mahdollisuus.

Vaikutusten seuranta

FiCom ehdottaa, että valiokunta harkitsisi lausuman antamista, jossa sääntelyn vaikutuksia sisätilakuuluvuudelle seurataan tiiviisti ja mahdollisiin epäkohtiin reagoidaan viivytyksettä myös sääntelyä koskevin muutosehdotuksin. Lisäksi FiCom esittää valiokunnalle harkittavaksi, että Ympäristöministeriö antaisi valiokunnalle selvityksen sääntelyn vaikutuksista sisätilakuuluvuudelle esimerkiksi 31.12.2018 mennessä.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Marko Lahtinen
lakiasiat